

имаме. Твоитѣ родове, твоитѣ комшии иматъ, и утре-други день, и твоитѣ внучки, да ти ги хариже Господъ, ще станатъ за школо. А бе не ли е грѣхота отъ Господа, бе дѣдо Гане, да се ровятъ децата ни изъ буклуцитѣ като свинчета? Я гледай тѣзи тукъ, какъ сж се закритили.

— Свинчета ли? — изкрещѣ дѣдо Бою като облеши кръвсалитѣ си очи и замига по-често. Ти като правишъ децата ни свинчета, то и ние трѣбва да сме свини. Що не кажешъ тѣй, ха? ... Хей, гиди дѣдо Славе, хей! Ти съ тѣзи си уста, съ този си умъ, вече си излѣзълъ отъ очитѣ на комшиитѣ, ама хайде да видимъ, де ще я изкарашъ. И си отидоха.

Дѣдо Славъ ядосанъ, наскърбенъ, и той си отиде. Азъ останахъ самъ съ осемтѣ си ученика. Да ги погледна — съ кои очи. Доплака ми се. Седнахъ та се наплакахъ хубаво. Ученицитѣ ми, които се познаваха, че бѣха деца доста питомнички, гледаха ме умилно. На по-голѣмичкитѣ имъ се налѣха даже и очитѣ. Мръкна се. Направихъ пайдосъ (отпускъ), оттеглихъ се въ стаята си и се дълбоко замислихъ.

*

Гергьовъ день. Като си помислихъ, че може би повечето отъ непознатитѣ ми селяни да сж като дѣда Ганя и дѣда Боя, азъ се посвѣнихъ да ида тоя день въ черква, дето ще гледатъ на мене не като на учителъ, но като на букъ. Запрѣхъ се въ стаята си, седнахъ и се замислихъ, каква ще я бжде тази моя работа. Кой знае! Може би само дѣдо Славъ ще е искалъ учителъ и ме докара, та ме заврѣ въ тази неволя. Но ако и други викнатъ връзъ него и ако ме извадятъ, какво ще мислятъ сетне за мене хората, моитѣ врѣстници отъ моето село, и други и други? „Изпждиха го“ ще кажатъ, още и на самитѣ чорбаджии ще имъ дойде кефътъ. Тѣ, познава се, иматъ гнѣвъ на дѣда Славя, но както се вижда, споредъ него, и азъ ще изтегля. Дѣдо Славъ пакъ ще си е въ селото, ами азъ кжде ще се дена? Тѣй ли мислѣхъ азъ? Затова ли съмъ се радвалъ, задето се сподобихъ да бжда учителъ?

Додето тѣй размишлявахъ, вратата на стаята се хлопна и моето сърдце трепна. Всѣкакво ми доде на умъ. Ето ти го дѣдо Славъ, съ други селяни, влѣзоха при мене.

— Тебе, даскалче, малко те понакрусали нашитѣ чорбаджии, — започна да ми говори единъ отъ непознатитѣ ми селяни, на име Еньо, — но не го вържи за кусуръ. Единъ пжтъ сж стжпили тѣ въ училището, още веднажъ, я ги видишъ, я не. Ти насъ гледай. За заплатата си не бой се, ето тука сме трима: